

El kârda gönül yârda!

El Kârda Gönül Yârda

Şâh-ı Nakşibend Hazretleri'nin yetiştirdiği büyük velîlerden Muhammed Pârisâ Hazretleri, hac yolculuğu sırasında Bağdat'a uğramıştı. Bağdat'ın kalabalık çarşılarında yürürken nur yüzlü genç bir sarraf dikkatini çekti. Genç, dükkânında altın alıp satıyor, müşterilerle konuşuyor, hesap yapıyor, elleri durmadan çalışıyordu. Dışarıdan bakan biri, onun tamamen dünya işlerine gömüldüğünü zannederdi.

Muhammed Pârisâ Hazretleri, gencin bu hâlini görünce içinden mahzun oldu. **“Yazık,”** diye düşündü. **“Ömrünün en güzel çağında, kalbin ibadetle dolacağı bir zamanda, kendini dünya meşgalesine kaptırmış.”** Çünkü görünüşte genç, çarşının gürültüsü içinde kaybolmuş gibiydi. Altınlar elinden geçiyor, müşteriler etrafını sarıyor, dünya işi bir an olsun peşini bırakmıyordu.

Fakat Muhammed Pârisâ Hazretleri bir an murâkabeye varıp gencin kalbine nazar edince hayretler içinde kaldı. Gördü ki o genç, bedeniyle alışveriş yapıyor; fakat kalbi Allah ile beraber. Eli tartıda, gönül zikirdedir. Dili müşteriyle konuşur, ama kalbi Rabbini unutmaz. Çarşının ortasındadır, ama iç âlemi huzur kapısındadır.

O zaman Muhammed Pârisâ Hazretleri'nin gönül ferahladı ve o meşhur mânâyı dile getirdi: **“Mâşâallah! El kârda, gönül Yâr'da...”** Yani el işte, gönül Allah'ta. Dışarıdan dünya içinde görünür; fakat içeriden Rabbiyle beraberdir. İşte hakiki marifet budur: Çarşıda iken de kalbi kaybetmemek, iş yaparken de Allah'ı unutmamak, dünya ile meşgul olurken dünyanın içine gömülmemek.

Kâbe'deki İhtiyar

Muhammed Pârisâ Hazretleri daha sonra Hicaz'a vardı. Kâbe-i Muazzama'nın huzurunda, örtüye sarılmış ak sakallı bir ihtiyar gördü. İhtiyar içli içli ağlıyor, sanki bütün varlığıyla Cenâb-ı Hakk'a yalvarıyordu. Dışarıdan bakınca hâli çok dokunaklıydı. Gözyaşları, titreyen sesi, Kâbe'ye sarılmış hâli insana derin bir kulluk manzarası gibi görünüyordu.

Muhammed Pârisâ Hazretleri önce onun hâline gıpta etti. **“Keşke ben de böyle yanarak, böyle ağlayarak Rabbime ilticâ edebilsem,”** diye içinden geçirdi. Fakat sonra o ihtiyarın kalbine nazar edince başka bir hakikatle karşılaştı. Gördü ki o ağlayışların, o yalvarışların, o gözyaşlarının merkezinde Allah rızası değil; fânî bir dünya isteği vardır.

Kalbin Mahzunluđu

Bu manzara Muhammed Pârisâ Hazretleri'nin ince kalbini mahzun etti. Çünkü çarşının ortasında dünya işiyle meşgul görünen genç, kalben Allah ile beraberdi. Kâbe'nin yanında ağlayan ihtiyar ise görünüşte ibadet hâlindeydi; fakat kalbi dünyalık bir muradın peşindeydi.

Demek ki insanı yücelten sadece bulunduğu yer değil, kalbinin yönüdür. Bazen çarşı Kâbe'ye yaklaşır; bazen Kâbe'nin yanında bile kalp dünyaya düşer.

Nefse Düşen Pay

Ey nefsim! Dış görünüşe aldanma. Bir insanın elinde altın olması onun dünyaperest olduğunu göstermez; bir insanın gözünde yaş olması da mutlaka Allah için yandığını göstermez. Asıl mesele bedeninin nerede olduğu değil, kalbin kiminle olduğudur. Sen çarşıda da kaybolabilirsin, seccadede de. Sen iş yaparken Allah ile beraber olabilirsin, ibadet ederken dünyaya esir de olabilirsin.

Bu kıssa bize şunu öğretir: El işte olabilir, ama gönül Yâr'da olmalıdır. İnsan çalışırken, kazanırken, konuşurken, hizmet ederken, yazarken, öğretirken kalbini Allah'a bağlı tutabiliyorsa, dünya onun elinde kalır; kalbine girmez. Fakat kalp dünyaya bağlandı mı, insan Kâbe'nin örtüsüne sarılsa bile iç âleminde uzak düşebilir.